

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om

a) forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om oprettelse af et nødinstrument for det indre marked og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 2679/98

(COM(2022) 459 final — 2022/0278 (COD))

**b) forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2016/424, (EU) 2016/425, (EU) 2016/426, (EU) 2019/1009 og (EU) nr. 305/2011 for så vidt angår hasteprocedurer for overensstemmelsesvurdering, vedtagelse af fælles specifikationer og markeds-
overvågning i forbindelse med nødsituationer for det indre marked**

(COM(2022) 461 final — 2022/0279 (COD))

**c) forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/14/EF, 2006/42/EF, 2010/35/EU, 2013/29/EU, 2014/28/EU, 2014/29/EU, 2014/30/EU, 2014/31/EU, 2014/32/EU, 2014/33/EU, 2014/34/EU, 2014/35/EU, 2014/53/EU og 2014/68/EU for så vidt angår hasteprocedurer for overensstemmelsesvurdering, vedtagelse af fælles specifikationer og markeds-
overvågning i forbindelse med nødsituationer for det indre marked**

(COM(2022) 462 final — 2022/0280 (COD))

(2023/C 100/14)

Ordfører: **Andrej ZORKO**

Medordfører: **Janica YLIKARJULA**

Anmodning om udtalelse	<ul style="list-style-type: none"> a) Europa-Parlamentet, 9.11.2022 a) Rådet for den Europæiske Union, 11.11.2022 b) Europa-Parlamentet, 21.11.2022 b) Rådet for den Europæiske Union, 24.11.2022 c) Europa-Parlamentet, 21.11.2022 c) Rådet for den Europæiske Union, 30.11.2022
Retsgrundlag	<ul style="list-style-type: none"> a) Artikel 114, 21, 45 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde b) Artikel 114 og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde c) Artikel 91, 114, og 304 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug
Vedtaget i sektionen	10.11.2022
Vedtaget på plenarforsamlingen	14.12.2022
Plenarforsamling nr.	574
Resultat af afstemningen	
(for/imod/hverken for eller imod)	208/0/1

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. EØSU støtter Kommissionens mål om at oprette et nødinstrument for det indre marked (i det følgende benævnt »nødinstrumentet«) til bekæmpelse af fremtidige kriser, der måtte påvirke det indre markeds og dets virksomheders funktion samt EU-borgernes velfærd. Udvalget støtter de foranstaltninger, der skal sikre den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer og forhindre restriktioner inden for EU, også i krisetider. Nødinstrumentet bør prioritere informationsudveksling, samarbejde, kommunikation og solidaritet mellem medlemsstaterne. Bedre administrativt samarbejde og gennemsigtighedsforanstaltninger for medlemsstaterne er afgørende, men EØSU beklager, at der ikke er nogen konsekvenser, hvis medlemsstaterne ikke opfylder kravene.

1.2. En kriserespons skal være hurtig, midlertidig, ordentligt målrettet og koordineret på EU-plan, så der sikres en fælles tilgang. Nødinstrumentet bør tage højde for en krisens konsekvenser for virksomhederne og EU-borgernes velfærd og skabe betingelserne for et mere modstandsdygtigt samfund og en mere modstandsdygtig økonomi i fremtiden. Der bør fokuseres klart på den frie bevægelighed for varer, tjenesteydelser og personer i krisetider og på at modvirke krisens konsekvenser for borgernes velfærd snarere end på indgreb i produktionen og leveringen af varer og tjenesteydelser og i deres forsyningskæder.

1.3. Krisebekæmpelse kræver en klar retlig ramme for at undgå divergerende fortolkninger, fragmenterede foranstaltninger og unødvendige retssager. EØSU mener, at begreberne »krise«, »strategisk vigtige områder«, »varer og tjenesteydelser af strategisk betydning« og »kriserellevante varer og tjenesteydelser« er defineret for uklart til at løse disse problemer, og anbefaler, at Kommissionen præciserer dem.

1.4. Nødforanstaltninger må ikke krænke EU-borgernes grundlæggende rettigheder, og udøvelsen af disse rettigheder, herunder strejkeretten, i en hvilken som helst sektor må heller ikke anvendes som begrundelse for en kriserespons. Kommissionen bør gøre det klart, at hvis der gennemføres en strejke eller andre faglige aktioner i henhold til national lovgivning, vil det ikke kunne betragtes som en krise inden for rammerne af nødinstrumentet. Tilsvarende skal alle kriseafbødende foranstaltninger overholde principperne om nødvendighed og proportionalitet, når der er tale om virksomheder, hvilket ikke er tilfældet i forslaget. Derudover skal arbejdsmarkedsparternes autonomi respekteres. Foranstaltningerne risikerer at skabe unødvendige yderligere hindringer, restriktioner og byrder, hvilket skal undgås, især i krisetider. Det indre marked bør fortsat være tilgængeligt med effektive sikkerhedsmekanismer mod social og skattemæssig dumping.

1.5. EØSU mener, at en nødsituation kræver en hurtig og effektiv reaktion og anbefaler derfor, at Kommissionen tager forslaget op til fornyet overvejelse med henblik på at anlægge en tilstrækkelig hurtig og effektiv tilgang til krisehåndtering. EØSU er bekymret for, at den foreslåede trinvis tilgang indebærer alt for meget administration til at være effektiv.

1.6. EØSU anbefaler, at der etableres et tæt samspil mellem den rådgivende gruppe for nødinstrumentet og EU's eksisterende strategiske fremsynsinstrumenter med henblik på at forudse krisesituationer ved hjælp af løbende overvågning og risikovurdering af globale og regionale begivenheder. Repræsentanter for civilsamfundet bør inddrages tæt i denne proces for at indarbejde deres indsigt og resultaterne af deres arbejde i EU's fremsynsaktiviteter.

1.7. EØSU foreslår, at repræsentanter for arbejdsmarkedets parter og en relevant civilsamfundsorganisation skal sidde med som observatører i den rådgivende gruppe for nødinstrumentet. Udvalget opfordrer desuden til, at den foreslåede rådgivende gruppes rolle præciseres, navnlig i forhold til andre lignende organer.

1.8. Delegationen af beføjelser til Kommissionen i forslaget bør tages op til fornyet overvejelse for at finde en balance mellem et effektivt kriseberejdskab og medlemsstaternes inddragelse i beslutningsprocessen.

1.9. De interventionsbeføjelser, som Kommissionen tildeles i forslaget som f.eks. prioritering af ordrer og en klausul om tilsidesættelse af kontrakter, der kan være rettet mod specifikke virksomheder, risikerer at skade det indre markeds funktion. Alene det forhold, at de findes, skaber en vis uforudsigelighed. EØSU anbefaler derfor, at Kommissionen tager forslaget op til fornyet grundig overvejelse, også med hensyn til hvilke virksomheder det skal målrettes mod, og hvem der skal bære omkostningerne ved en eventuel omstrukturering af produktionslinjerne.

1.10. Det er afgørende at begrænse Kommissionens og medlemsstaternes indsamling af data fra virksomheder ved at følge principperne om streng nødvendighed og proportionalitet. Nogle af forslagene udgør en risiko for opretholdelsen af lige konkurrencevilkår, f.eks. udarbejdelsen af lister over »de mest relevante økonomiske aktører«, inden der erklæres en nødsituation. EØSU er bekymret over de signaler, som dette sender til markedet, og de overordnede virkninger heraf på konkurrencen.

1.11. En hurtig, letforståelig og åben kommunikation over for offentligheden, virksomheder og andre aktører er afgørende for krisestyringen på det indre marked. En særlig online informationsgrænseflade bør straks tages i brug i tilfælde af en krise.

2. Baggrund for udtalelsen

2.1. Et velfungerende indre marked er et af EU's største aktiver og afgørende for dets økonomi og for at »forbedre velfærden gennem social og økonomisk konvergens [...] og sikre, at [...] sociale skævheder ikke ender med at blive en alvorlig hindring for den europæiske integration«⁽¹⁾.

2.2. De seneste kriser såsom covid-19-pandemien og Ruslands invasion af Ukraine har synliggjort en vis sårbarhed i det indre marked og dets forsyningskæder i tilfælde af uventede forstyrrelser. Nedlukningen under pandemien forhindrede mange virksomheder i at drive virksomhed, grænser blev lukket, forsyningskæder blev afbrudt, efterspørgslen aftog, og arbejdstagere og tjenesteudbydere var ude af stand til at bevæge sig rundt i Europa, hvilket mindede folk om, at den frie bevægelighed for personer er tæt forbundet med den frie bevægelighed for varer og tjenesteydelser. Kriser påvirker ofte især mikrovirksomheder og SMV'er samt lavindkomsthusholdninger.

2.3. Manglende gennemsigtighed i de foranstaltninger, som de enkelte medlemsstater traf for at bekæmpe kriserne, skabte usikkerhed om deres berettigelse og proportionalitet. Dette svækkede den gensidige tillid og solidaritet og hindrede det indre markeds funktion. På den anden side kom betydningen af samarbejde, åbenhed og dialog mellem medlemsstaterne og værdien af diversificerede værdikæder klart til udtryk. En koordineret indsats for at sikre, at EU's indre grænser forbliver åbne via »grønne baner« ved grænseovergange, har vist sig at være afgørende for at undgå forstyrrelser af væsentlige rejseruter og forsyningskæder.

2.4. Nødinstrumentet supplerer andre af EU's lovgivningsmæssige foranstaltninger og forslag til krisehåndtering vedrørende f.eks. sundhed, halvledere, fødevarerikkerhed og EU-civilbeskyttelsesmekanismen.

3. Generelle bemærkninger

3.1. EØSU glæder sig over Kommissionens bestræbelser på at indføre nødinstrumentet med henblik på at bekæmpe eksisterende og potentielle krisers negative virkninger for det indre marked, borgerne og virksomhederne og glæder sig over, at det bekræftes, at nødinstrumentet vil finde anvendelse, uden at det berører de eksisterende krisehåndteringsinstrumenter, der vil blive betraget som *lex specialis*.

3.2. EØSU understreger, at nødinstrumentet bør sikre en bedre koordinering af foranstaltninger mellem medlemsstaterne, øge solidariteten, sikre de fire frihedsrettigheder og udnytte det indre marked til at håndtere akutte og uventede kriser. Udvalget påpeger, at et velfungerende indre marked er et effektivt redskab og et aktiv i kriseberedskab og -håndtering.

3.3. En krise, der kan påvirke det indre markeds funktion, kan hæmme virksomhederne, men også i høj grad påvirke menneskers liv i hele EU. De foreslåede foranstaltninger til krisebekæmpelse bør derfor tage hensyn til begge perspektiver og bane vejen for den digitale, grønne og retfærdige omstilling for bedre at forberede det indre marked på fremtidige chok og kriser. Fremtidens indre marked kan kun baseres på et sundt økonomisk fundament i kombination med en stærk social dimension⁽²⁾.

3.4. EØSU påpeger, at en kriserespons skal være hurtig, midlertidig, forholdsmæssig og ordentligt målrettet og bane vejen for et mere modstandsdygtigt samfund og en mere modstandsdygtig økonomi i fremtiden. Den skal derudover koordineres på EU-plan for at forhindre divergerende nationale foranstaltninger, som kan hæmme det indre markeds funktion.

3.5. EU vil stå over for nye udfordringer under fremtidige kriser. Kriseafbødende foranstaltninger bør være gennemsigtige og lettilgængelige — inden for et begrænset anvendelsesområde og efter strenge kriterier — og anvendes hurtigt, hvilket kræver en klar retlig ramme på EU-plan. Instrumentet skal beskytte EU's virksomheder og borgere samt det indre markeds frihedsrettigheder i tilfælde af en omfattende og alvorlig krise, kontrollere, om nationale foranstaltninger og EU's kriseafbødende foranstaltninger opfylder de grundlæggende principper om nødvendighed, proportionalitet og ikkeforskelsbehandling, og sikre administrativt samarbejde i realtid og adgang til oplysninger for virksomheder og enkeltpersoner.

(1) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Det Europæiske Råd, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget — En ny industristrategi for Europa (COM(2020) 102 final) (EUT C 364 af 28.10.2020, s. 108).

(2) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om et indre marked for alle (sonderende udtalelse) (EUT C 311 af 18.9.2020, s. 19).

3.6. EØSU er bekymret for, at en trinvis kriseberedskabsprocedure som fastsat inden for rammerne af nødinstrumentet vil tage for lang tid og forsinke beslutningsprocessen frem for at sikre, at der kan reageres hurtigt på krisen.

3.7. Det er umuligt at forudsige omfanget og typen af en given fremtidig krise. Samtidig er kriseberedskabet mest effektivt og mindst indgribende, hvis det udløses i de tidlige faser af en krise. EØSU understreger betydningen af strategisk fremsynethed i EU og bifalder fortsat i høj grad, at fremsynsmetoden er blevet indført i EU's politiske beslutningsproces. De instrumenter, der foreslås under nødinstrumentet, bør suppleres med et tæt samarbejde mellem den rådgivende gruppe og EU's eksisterende strategiske fremsynsmekanismer med henblik på at forudse fremtidige kriser på grundlag af igangværende globale og regionale begivenheder, der i høj grad kan forstyrre et indre markeds funktion på en måde, der ikke kan betragtes som markedets normale funktion. Den rådgivende gruppe bør ikke kun have til opgave at vurdere begivenheder, som medlemsstaterne advarer Kommissionen om, men bør løbende samarbejde med dem, som arbejder med strategisk fremsynethed i EU, i forbindelse med gennemførelsen af overvågningen og risikovurderingen af globale og regionale begivenheder. Da strategisk fremsyn er en deltagelsesbaseret proces, har EØSU en forventning om, at både synergier med og den strukturelle inddragelse af alle EU-institutioner, herunder EØSU, vil komme til at blomstre på dette grundlag ⁽³⁾.

3.8. Forslaget har til formål at dække alle væsentlige kriser, der påvirker det indre marked og dets forsyningskæder, med nogle få undtagelser for hvilke EU har truffet eller er ved at træffe sine egne foranstaltninger. Det brede anvendelsesområde skaber betydelige udfordringer. EØSU understreger, at nødinstrumentet kræver en mere præcis definition af en krise, som ikke må fortolkes forskelligt. Desuden er definitionerne af »strategisk vigtige områder«, »varer og tjenesteydelser af strategisk betydning« og »kriserelevante varer og tjenesteydelser« meget brede. EØSU mener, at disse definitioner skal være utvetydige for at kunne sikre forholdsmæssige og ordentligt målrettede nødforanstaltninger. Manglen på klare og nøjagtige definitioner risikerer at føre til retlig usikkerhed og retssager på det indre marked.

3.9. Alle definitioner og kriseberedskaber under nødinstrumentet skal være forholdsmæssige og må ikke resultere i unødvendige administrative byrder. Instrumentet bør kun udløses i tilfælde af en akut og midlertidig krise på det indre marked, herunder regionale kriser, der påvirker de fire frihedsrettigheder. Tilsvarende bør anvendelsen af instrumentet være tidsbegrænset og må ikke få permanent karakter. Forslaget giver Kommissionen delegerede beføjelser vedrørende kriseprotokollerne, som bør tages op til grundig genovervejelse, og der bør tilstræbes en balance mellem et effektivt kriseberedskab og et fuldt engagement i fælles foranstaltninger fra medlemsstaternes side.

3.10. Evnen til at erkende, at en situation kræver en kriserespons, og til effektivt at målrette indsatsen mod de problemer, der opstår som følge af nødsituationer, er afgørende. Nødforanstaltninger må ikke begrænse de europæiske borgeres grundlæggende rettigheder, navnlig dem, der anerkendes i internationale aftaler og konventioner. Selv i krisetider skal EU fortsat være forpligtet til at værne om de grundlæggende menneskerettigheder. Tilsvarende skal alle kriseafbødende foranstaltninger overholde de grundlæggende principper om nødvendighed og proportionalitet, når der er tale om virksomheder, hvilket ikke er tilfældet i forslaget.

3.11. Anerkendelse og regulering af kriserelevante varer kan i sig selv skabe en usikkerhed på det indre marked, som begrænser dets funktion, da det er umuligt at vide, hvilke varer der vil være kriserelevante under fremtidige kriser. EØSU forstår hensigten med at delegerer visse beføjelser til Kommissionen som led i forslaget, men er samtidig bekymret over Kommissionens interventionsbeføjelser i henhold til forslaget, bl.a. offentliggørelsen af kommercielt følsomme oplysninger og prioritering af ordrer, herunder en klausul om tilsidesættelse af kontrakter. Produktion og levering af varer og tjenesteydelser og deres forsyningskæder er hovedsagelig et anliggende for markedsaktørerne og en del af virksomhedernes og myndighedernes løbende beredskabsplanlægning og beredskab.

3.12. EØSU mener bestemt, at indførelsen af hindringer og restriktioner inden for EU i krisetider er noget, som skal undgås. Hvis dette skal lykkes, er instrumentet nødt til at sikre yderligere informationsudveksling, koordinering og solidaritet mellem medlemsstaterne i forbindelse med vedtagelsen af kriserelaterede foranstaltninger, samtidig med at de nationale beføjelser respekteres. EØSU støtter fuldt ud listen over forbudte begrænsninger af det indre markeds frihedsrettigheder, men beklager imidlertid, at der ikke er nogen klare konsekvenser i de tilfælde, hvor medlemsstater ikke opfylder kravene.

⁽³⁾ Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet — Strategisk fremsynsrapport 2021 — EU's kapacitet og frihed til at handle (COM(2021) 750 final) (EUT C 290 af 29.7.2022, s. 35).

3.13. Produktionen og forsyningen af specifikke varer, der kan være afgørende for at bekæmpe en given krise, er ulige fordelt på det indre marked. Afhængigt af krisen kan virksomheder og privatpersoner i hele EU blive påvirket i forskellig grad, selv i tilfælde af en krise, der omfatter hele EU. I sådanne situationer har solidaritet mellem medlemsstaterne afgørende betydning. Værktøjskassen for kriseberedskab bør derfor sigte mod at modvirke protektionisme, som vil fragmentere det indre marked og hæmme strømmen af kritiske varer og tjenesteydelser til virksomheder og borgere i EU.

3.14. EØSU anbefaler, at Kommissionen evaluerer erfaringerne fra de seneste kriser og anvender dem i en køreplan for fremtiden. Under pandemien afhjalp indførelsen af »grønne baner« mange bekostelige flaskehalse i forbindelse med strømmen af især varer, men også af tjenesteydelser, inden for EU. Desuden bidrog den forholdsvis hurtige indførelse af EU's digitale covid-19-certifikat til at genoprette mobiliteten på det indre marked for udbydere af grænseoverskridende tjenester, vandrende arbejdstagere og forretningsrejsende. EU's tekniske bistand har også bidraget til at sikre en mere ensartet gennemførelse af foranstaltningerne.

3.15. EØSU er enig med Kommissionen i, at foranstaltningerne på EU-plan bør koordineres med medlemsstaterne. Der skal anvendes en fælles tilgang i alle medlemsstater, når det er muligt. En fragmenteret tilgang ville skabe yderligere hindringer for det indre marked og således begrænse innovation, investeringer og jobskabelse samt social samhørighed og livskvalitet. Selv i krisetider er det vigtigt at holde det indre marked tilgængeligt for alle med effektive beskyttelsesmekanismer mod social og skattemæssig dumping (*).

3.16. Virksomheder og privatpersoner bør desuden tilskyndes til så vidt muligt at tilpasse deres aktiviteter til de højere energiomkostninger og virkningerne af klimaforandringerne efter krisen. Alle nødforanstaltninger bør være i tråd med EU's klimamål og vejen mod klimaneutralitet og bør, når de anvendes, udstikke en kurs for opnåelsen af målene og gøre det indre marked mere modstandsdygtigt. Kriseberedskabet skal også tage højde for, at der altid er en risiko for, at en krise fører til forskelle mellem EU-medlemsstaterne med hensyn til økonomisk udvikling, sociale garantier og velstandsniveauer (?), og det skal udformes på en måde, hvor sådanne virkninger imødegås.

3.17. En hurtig, letforståelig og åben kommunikation over for offentligheden, virksomheder og andre aktører er en afgørende del af krisehåndteringen på det indre marked. For at hjælpe aktører i lokalområderne anbefaler EØSU, at der tages en særlig fælles online informationsgrænseflade i brug, så snart en krise rammer. Den skal ajourføres regelmæssigt og indeholde pålidelige oplysninger om krisen og de trufne foranstaltninger. Instrumentet bør sikre gennemsigtighed for borgere og virksomheder i forbindelse med foranstaltninger, der finder anvendelse i forskellige medlemsstater, for at støtte deres fortsatte frie bevægelighed. Alle nødforanstaltninger skal formidles klart for ikke at skabe forvirring eller yderligere hindringer for det indre markeds funktion. EØSU mener, at arbejdsmarkedets parter og civilsamfundet kan spille en vigtig rolle i den forbindelse.

3.18. Et tæt samarbejde med interessenter er også nødvendigt for gennemførelsen af instrumentet, da det i praksis er civilsamfundets aktører, der gennemfører foranstaltningerne. Derudover ved de bedst, hvilke foranstaltninger og procedurer der fungerer. Infrastrukturen for forvaltningen af det indre marked skal styrkes ved proaktivt at inddrage de organiserede organer, som repræsenterer borgerne, forbrugerne og virksomhederne (*). EØSU opfordrer Kommissionen til at inddrage arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer og eksperter i risikovurderings- og -overvågningsprocesserne samt i udviklingen og koordineringen af kriseforanstaltninger.

4. Særlige bemærkninger

4.1. Foranstaltningerne bør så vidt muligt bygge på eksisterende instrumenter, når det gælder meddelelser, standarder osv. De bør fokusere på at afklare og fremme en hurtig og effektiv anvendelse af disse foranstaltninger for at opretholde det indre markeds funktion i forbindelse med kriser.

(*) Se fodnote 2.

(?) Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om a) meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Langsigtet handlingsplan for bedre gennemførelse og håndhævelse af reglerne for det indre marked (COM(2020) 94 final), b) meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget: Påpejning og håndtering af hindringer for det indre marked (COM(2020) 93 final) (EUT C 364 af 28.10.2020, s. 116).

(*) Se fodnote 2.

4.2. Instrumentet bør omfatte hurtig overensstemmelsesvurdering, koordinering af offentlige udbud og overvågning af de markeder for varer og tjenesteydelser, der er afgørende under den pågældende krise. Det bør dog også tage hensyn til, at eksisterende EU-direktiver allerede indeholder flere muligheder for at foretage meget hurtigt indkøb i nødsituationer.

4.3. Nødforanstaltninger må ikke begrænse EU-borgernes grundlæggende rettigheder, og udøvelsen af disse rettigheder, herunder strejkeretten, i en hvilken som helst sektor må heller ikke anvendes som begrundelse for en kriserespons under nødinstrumentet. EØSU påpeger, at lovgivningsmæssig regulering af strejker henhører under medlemsstaternes kompetencer, og at strejker og andre faglige aktioner, der gennemføres i henhold til national lovgivning, ikke må betragtes som en krise inden for rammerne af nødinstrumentet.

4.4. Det er afgørende at begrænse Kommissionens og medlemsstaternes indsamling af data fra virksomheder ved at følge principperne om streng nødvendighed og proportionalitet. Der må ikke indføres obligatoriske forpligtelser for virksomheder til at offentliggøre kommercielt følsomme oplysninger, en prioritering af ordrer og en klausul om tilsidesættelse af kontrakter, da dette modvirker proaktive tiltag til at finde løsninger på kriser. Nogle af forslagene udgør en risiko for opretholdelsen af lige konkurrencevilkår, f.eks. udarbejdelsen af lister over »de mest relevante økonomiske aktører«, inden der erklæres en nødsituation. EØSU er bekymret over de signaler, som dette sender til markedet, og de overordnede virkninger heraf på konkurrencen.

4.5. EØSU mener, at den rådgivende gruppe som omtalt i forslagens artikel 3 fuldt ud bør udnytte arbejdsmarkedsparternes og en relevant civilsamfundsorganisations viden og erfaring, eftersom de har størst kendskab til de daglige »lokale« forhold på det indre marked. Selv om det er vigtigt, at den rådgivende gruppe omfatter alle relevante politiske beslutningstagere, kompetente myndigheder og agenturer på EU- og medlemsstatsniveau, mener EØSU, at arbejdsmarkedets parter er uløseligt forbundet med det indre marked og som udgangspunkt bør inddrages som observatører i den rådgivende gruppe, sammen med en relevant civilsamfundsorganisation som f.eks. en forbrugerorganisation, med henblik på at rådgive om, gennemføre og overvåge de praktiske foranstaltninger, der træffes inden for rammerne af nødinstrumentet.

4.6. I tråd med artikel 13 mener EØSU, at det er nødvendigt at skabe solidaritet mellem medlemsstaterne, f.eks. i forbindelse med sikringen af strategiske reserver. EØSU støtter derfor Kommissionens anbefaling om, at medlemsstaterne så vidt muligt skal fordele strategiske reserver på en målrettet måde.

4.7. EØSU opfordrer Kommissionen til at genoverveje muligheden for at begrænse den frie bevægelighed for arbejdstagere som foreslået i artikel 17, for så vidt angår vandrende arbejdstagere, da en begrænsning af deres frie bevægelighed kan få negative konsekvenser for det indre marked, som det allerede er blevet påpeget.

4.8. Udvalget mener ikke, at samspillet mellem den rådgivende gruppe i forslaget og de allerede etablerede krisestyringsgrupper såsom taskeforcen for håndhævelse af reglerne for det indre marked, markedsinformationsværktøjet for det indre marked og platforme for fødevarekriser, er klart beskrevet i forslaget. Kommissionen bør undgå overlapninger mellem forskellige krisestyringsorganers kompetencer, som vil skabe unødvendige administrative byrder og forsinke en kriserespons.

Bruxelles, den 14. december 2022.

Christa SCHWENG
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg